

Princezna z Vlašského dvora

Smutně chodila princezna Anička po královském hradě. Právě oslavila osmnácté narozeniny a žádný princ se o ni neucházel. Přitom vdát se za prince je nejdůležitější úkol princezen, to známe z každé pohádky. Anička byla sirotek, měla už jen bratra krále. Ten ačkoliv s královnou moudře kralovali zemi, poctivým přáli, kdežto nepoctivé obchodníky trestali a že jich bylo požehnaně, na Aničku neměli moc čas. Navíc nastaly temné dny počínajícího adventu, kdy slunce svítí tak málo. Král s královnou rozhodli Aničku potěšit, odjet s ní strávit vánoční svátky do svého hradního sídla ve Vlašském dvoře (v Kutné Hoře), kam dosud jezdili vždy jen na letní byt. Tak se také stalo: v polovici prosince královský průvod dorazil do hradu. Anička tam jezdila docela ráda. Hrad stojí z jedné strany na vysoké skále s květinovými terasami, v nich jsou

staré důlní štoly, obývané skřítky-permoníky se kterými si Anička, když byla malá, chodila hrát, a i dnes, kdy už je z ní velká slečna, k nim ráda zajde. Skřítkové jsou velmi staří, některým je i několik set let a za svůj dlouhý život pochytili leckterou moudrost, ty zapisují na pergamenové listy a ukládají do kované truhly.

Jakmile královský průvod i s princeznou dorazil na hrad, Anička seběhla po terasách dolů až ke štole zvědavá, jestli permoníci budou blízko u vchodu. (Není radno vstupovat hlouběji do štol, člověk by mohl snadno zabloudit.) Permoníci tam byli slavnostně oděni, to je vždycky velká sláva, když král přijede do svého paláce ve městě. Anička se jich zeptala na svůj osud, a tu ji permoníci zavedli do své tajné štoly, zde stála ona kovaná truhla, kterou otevřeli a vytáhli jednu listinu, a podali Aničce. Na ní stálo:

Princezna Anička se tehdy vdá,
Až někomu převzácný dar dá,
Čím více ho dává, tím více jí zbývá,
Čím více ho dává, nikdy neubývá...
Zahřeje srdce, zahřeje duši
Tak se to přece lidem sluší.

Anička přemýšlela nad podivnou listinou, jaký dárek může takový být, čím víc se rozdává, tím míň ho ubývá, naopak přibývá a ani permoníci nedovedli poradit. Nu co, vrátila se do paláce a vzala si s sebou služebnou, a vydaly se na vánoční trh na blízkém náměstí. Tam přeci prodávají spoustu dárků. Snad něco vymyslí!. Tu uviděly stánek s horkou medovinou, i koupily ji pro podkoního, ale té ubývalo a to docela rychle. Sladkých perniček, které koupily pro děti v paláci, ubylo ještě rychleji. Anička nezapomněla ani na krále a královnu a látky na nové šaty, kterou podarovala svou věrnou služebnou, sice nebylo, ale ani nepřibylo. Obě chodily na trh každý den, ale ať se sebevíc snažila něco koupit, čím by někoho obdarovala,

vždycky dárku ubývalo, nebo alespoň nepřibýlo. Až na štědrý den už k polednímu, kdy trhovci své stánky už začínali skládat, aby stihli včas připravit štedrovecerní večeři, ji něco zaujalo: mezi tím vším hlukem stál starý rytíř. Bylo vidět, že je po daleké únavné cestě, prošedivělé vousy rozčuchané, oděv měl pár trhlin a i to brnění na několika místech už začínalo rezivět. Za ním stál kůň pokrytý prachem cest. Rytíř samozřejmě neměl žádné zboží, rytíři nejsou kupci, nic nenabízel, nemluvil, jen před ním stála rozžatá lucerna a v očích měl zvláštní výraz. Princeznu hned zaujal. I začala se ho vyptávat, co zde na trhu dělá a proč ve dne svítí lucernou.

Rytíř začal vyprávět, že je na cestě už několik let. „Ten plamínek pochází z místa, kde se narodil Ježíšek. Tam hoří věčný oheň a lidé odtamtud ohýnek nosí pro štěstí domů. I rozhodl jsem se, že také plamínek přinesu domů na svůj hrad.“ A dále vyprávěl, jaké útrapy na cestě zažil: „V jedné vesnici na horách foukal tak silný, že hrozil, že plamínek zhasne, ale lidé mi půjčili další lucerničky, které jsem mohl rozsvítit a vítr když byl silný, všechny plamínky najednou nepřemohl, vždycky alespoň jedem svítil. A potom nedávno přišla nejhorší chvíle: přecházeli jsme po ledu zamrzlou řeku, a já abych ulehčil koni, jsem sesedl. Uprostřed řeky mi ujely nohy a já jsem upadl i s lucernou. Hořící svíčka vypadla na led a kutálela se. Myslil jsem, že s plamínkem je konec, ale nebyl, plamínek zůstal hořet. Jak vidíš, nic ho neuhasí. Jsem už na cestě několik let a všude. Kde se zastavím, nabízím lidem ježíškovo světlo. Lidé, kteří si jej odnesou, musí být k němu dobří a laskaví, a pak jsou takoví i k druhým lidem. Pravda, někomu to vydrží jen krátkou chvíli, ale někomu i celý rok! Někdo světélko i s dobrotou a laskavostí rozdává jako dar dál, a tak jej neubývá, ale naopak přibývá.“

Anička pochopila, že to je ten dar, o kterém psali permoníci, rychle poslala služebnou do paláce pro lucernu, světélko si odnesla a rozdávala lidem v paláci i ve městě. Stalo se, jak říkal starý rytíř. Lidé v království začali být k sobě o trochu víc vlídnější, někdo jen chvíli, někdo i celý rok. O tom se doslechl princ z daleké země a poslal k Aničce slavné poselstvo, aby se za ním vypravila a vzala si ho za muže. Princezna Anička se v daleké zemi vdala za svého prince a zakrátko se ujali vlády a stali se z nich král a královna. Ani pak nezapomněla na dar, čím více se dává, nikdy neubývá – laskavost a dobré srdce. Anička se stala velmi oblíbenou, lidé o ní říkali: máme dobrou a laskavou královnu.

Starý rytíř pokračoval ve své cestě, až konečně doputoval na svůj hrad. Zde se těšil s vnoučaty a vyprávěl jim o dalekých zemích. A světýlko od Ježíška? Brzy se rozkřiklo, že jsou s ním lidé lepší, tak ho chtěl každý mít doma. Tak se o něj začaly starat ti nejmenší: každý rok o adventu cestují pěšky či na voze, skupinky dětí s odznakem rytířské lilie na klopě, předávají si ježíškův plamínek od města k městu, od vesnice k vesnici, tak se i do nejzapadlejších horských výsek dostane světélko, které má moc činit lidi lepšími a laskavějšími.

Ladislav Marek

17. – 23. 12. 2016

Je to sice pohádka, ale některé příhody se skutečně staly, i když trochu jinak. Silnému větru jsme museli čelit několikrát: hned napoprvé v roce 1998, když jsme šli pěšky z kutnohorského hl. nádraží.

To s uklouznutím na ledu se stalo v r. 2002 vikáři Vladimíru Hronkovi ne na řece, ale na zamrzlém dláždění nádvoří Vlašského dvora, a pronesl při tom i onu památnou větu „Nic ho neuhasí.“

